

Отинійська територіальна громада

Співпраця органів місцевого самоврядування та громадського сектору є запорукою розвитку громад, а спільні проекти, у яких створюються робочі групи, опрацьовуються шляхи вирішення гострих питань, із урахуванням рекомендацій експертів, – це чудова нагода об'єднатися, та у співпраці будувати сильну спроможну громаду. Тому експертами громадської організації «Точка Доступу» в рамках проекту «Партнерство заради рівних можливостей: співпраця з громадою для інтеграції ВПО» було розроблено ряд рекомендацій для органів місцевого самоврядування та жителів громади.

Рекомендації органам місцевого самоврядування:

- Висвітлювати повну та актуальну інформацію щодо життя громади на сайті селищної ради.
- Розробляти спільні проекти громадськості та влади для розвитку громади та виставляти інформацію про них на сайті селищної ради.
- Розробити та провести широке обговорення проекту Статуту громади.
- Ухвалити Статут громади, в якому чітко визначити поняття “житель” територіальної громади задля реалізації принципу правової визначеності та закріпити можливість ВПО використовувати відповідні інструменти участі в місцевому самоврядуванні.

“Житель – громадянин України, який задекларував або зареєстрував місце проживання на території територіальної громади або фактичне місце проживання/перебування якого підтверджується довідкою про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, крім військовослужбовця строкової служби, фізичної особи, яка за вироком суду перебуває у місці позбавлення волі”.

- Внести в Статут або затвердити окреме Положення про громадський бюджет.
- Запровадити електронні інструменти демократії в громаді.
- Розглянути можливість знижити вік жителів громади до 14 років, щоби вони мали права ініціювати та брати участь у вирішенні питань територіальної громади, використовуючи такі форми участі як місцева ініціатива, громадські слухання, публічні консультації, консультативно-дорадчі органи при органі та/або посадовій особі місцевого самоврядування та в інших формах участі, що не суперечать закону.
- В розділі Статуту про загальні збори (конференції) передбачити таку норму представництва жителів в конференції, яка забезпечить своєрідний баланс: з одного боку, учасники зборів мають якнайповніше представляти інтереси усієї громади чи її частини, а з іншого – кількість учасників має бути такою, що дозволить реально організувати та провести збори. Пам'ятати, що рішення загальних зборів, **враховуються органами місцевого самоврядування в їх діяльності.**
- В розділі Статуту про місцеві ініціативи передбачити адекватні норми щодо кількості учасників ініціативної групи та кількості підписів, які необхідно зібрати для підтримки ініціативи. Ця кількість має бути, з одного боку, реальною, щоби її зібрати, а з іншого боку – достатньою, щоби засвідчити підтримку ініціативи в громаді. Пам'ятати, що місцева ініціатива підлягає **обов'язковому розгляду на відкритому засіданні ради.**
- В розділі Статуту про громадські слухання передбачити дистанційні формати проведення громадських слухань із застосуванням електронних засобів комунікації. Пам'ятати, що пропозиції, які вносяться за результатами громадських слухань, **підлягають обов'язковому розгляду органами місцевого самоврядування.**

- В розділі Статуту про електронні петиції передбачити адекватні норми щодо кількості підписів, необхідних для її підтримки. Ця кількість має бути, з одного боку, реальною, щоб її зібрати, а з іншого боку — достатньою, щоб засвідчити підтримку петиції в громаді.
- Відстежувати зміни в законодавстві щодо місцевого самоврядування та оперативно вносити зміни в нормативно-правові акти громади.

Рекомендації жителям громади:

- Через використання інструментів громадської участі брати участь у вирішенні проблем в громаді:
  - вивчати проекти рішень місцевої ради, які повинні бути оприлюднені не пізніше 10 робочих днів до дати їх розгляду;
  - вивчати ухвалені рішення місцевої ради, які повинні бути оприлюднені не пізніше 5 робочих днів з дня затвердження документа;
  - знайомитися із протоколом сесії та результатами голосування депутатів;
  - відвідувати засідання місцевої ради (постійних комісій, виконкому).
- Брати участь в консультативно-дорадчих органах, утворених при органах та посадових особах місцевого самоврядування, в т.ч. молодіжній раді.
- Для отримання відповідної інформації звертатися із запитом на публічну інформацію - прохання особи до розпорядника інформації надати публічну інформацію, що знаходиться в його володінні та отримати відповідь протягом:
  - 5 днів, загальний строк;
  - 48 годин, якщо запит стосується інформації, необхідної для захисту життя чи свободи особи, щодо стану довкілля, якості харчових продуктів і предметів побуту, аварій, катастроф, небезпечних природних явищ та інших надзвичайних подій, що сталися або можуть статись і загрожують безпеці громадян;
  - 20 днів, запит стосується надання великого обсягу інформації або потребує пошуку інформації серед значної кількості даних.

Важливо: про продовження строку розпорядник інформації повідомляє запитувача в письмовій формі не пізніше п'яти робочих днів з дня отримання запиту. Тобто у загальний строк 5 днів ви в будь якому випадку маєте отримати лист щастя від розпорядника.

- В разі необхідності готувати звернення громадян – звертатися до ОМС з викладеними в письмовій або усній формі пропозиціями (зауваженнями), заявами (клопотаннями), скаргами щодо питань, пов'язаних з життям громади, отримати відповідь протягом:
  - не більше одного місяця від дня надходження;
  - невідкладно, які не потребують додаткового вивчення, але не пізніше 15 днів від дня їх отримання
  - 45 днів (із повідомленням про продовження строків) – у разі неможливості вирішення у місячний строк.
- Через проведення громадської експертизи проводити оцінку діяльності органів місцевого самоврядування, ефективності прийняття і виконання такими органами рішень, підготовку пропозицій щодо розв'язання суспільно значущих проблем для їх врахування органами виконавчої влади у своїй роботі.
- Для вирішення питань місцевого значення, які можуть бути успішно вирішені самим населенням, брати участь в роботі органів самоорганізації населення (ОСН). ОСН створюються жителями, які на законних підставах проживають на території села, селища, міста або їх частин, та наділені правом захищати права та інтереси своїх жителів.

- Подавати електронні петиції до органу місцевого самоврядування, як колективне звернення громадян до селищної ради та її виконавчих органів через офіційний вебсайт ради або вебсайт громадського об'єднання, яке здійснює збір підписів на підтримку електронної петиції:
  - сформулювати проблему, яку необхідно вирішити та подати до ОМС;
  - провести інформаційну кампанію на підтримку петиції та зібрати необхідну кількість підписів за встановлений термін, відповідно до норм, прописаних в Статуті громади.
- Моніторити сайт міської ради.
- Брати участь в публічних консультаціях, які проводить ОМС.
- Брати участь в громадських обговореннях щодо розподілу коштів бюджету територіальної громади.
- Брати участь в розробці спільних проєктів громадськості та влади для розвитку громади.

Після ухвалення Статуту громади або окремих Положень використовувати:

- Для вирішення питань місцевого значення виступати ініціатором проведення (або брати участь) загальних зборів (або конференцій) громадян за місцем проживання (згідно порядку проведення загальних зборів, затвердженому Статутом громади):
  - створити ініціативну групу з жителів громади (кількість згідно Статуту) та подати повідомлення про проведення загальних зборів (конференцій) до ОМС з необхідною кількістю підписів ініціаторів (згідно Статуту громади);
  - провести загальні збори (конференції) (участь 50% жителів+1 житель громади або кількість представників на конференції, визначених Статутом громади);
  - оформити відповідний протокол та передати його до місцевої ради.
- Брати участь в громадських слуханнях - зустрічатися з депутатами відповідної ради та посадовими особами місцевого самоврядування, під час яких члени територіальної громади можуть заслуховувати їх, порушувати питання та вносити пропозиції щодо питань місцевого значення, що належать до відання місцевого самоврядування.
- В разі необхідності подавати місцеві ініціативи (МІ):
  - визначити проблему та зібрати ініціативну групу (в кількості осіб, визначений Статутом);
  - формулювати МІ у вигляді проєкту рішення або ж пропозиції;
  - зібрати потрібну кількість підписів громадян на підтримку ініціативи (згідно Статуту);
  - подати МІ в місцеву раду;
  - проконтролювати підготовку ініціативи до розгляду на сесії місцевої ради чи виконавчого комітету;
  - взяти участь у засіданні колегіального органу;
  - після прийняття рішення місцевою радою проконтролювати його виконання.

Бажаємо процвітання вашій громаді!

Матеріал підготовлено за підтримки Європейського Союзу та Міжнародного Фонду «Відродження» в рамках спільної ініціативи «Європейське Відродження України». Матеріал представляє позицію авторів і не обов'язково відображає позицію Європейського Союзу чи Міжнародного фонду «Відродження».